

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 26.05.2017
Vår ref.: 201702705-4
Arkiv: 312 / 123.Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
George Nicholas Nelson
22959217/genn@nve.no

Statkraft Energi AS - Tillatelse til midlertidig dispensasjon fra manøvreringsreglementet for Dragstsjøen - Selbu og Malvik kommuner, Sør-Trøndelag

Vi viser til deres søknad datert 5. mai 2017 om tillatelse til dispensasjon fra manøvreringsreglementet for Dragstsjøen.

Bakgrunn

I henhold til manøvreringsreglementet gitt ved kgl. res. 7. mars 2014 skal det slippes 100 l/s i Dragstelva hele året, og i perioden 1. januar - 31. oktober skal alt øvrig tilsig til Dragstsjøen gå til magasinering. Tapping fra Dragstsjøen kan bare skje i perioden 1. november - 31. desember. Tapping i perioden 15. juni - 31. oktober tillates dersom vannstanden i Dragstsjøen er høyere enn kote 261,87 (HRV – 0,5 m). HRV og LRV i Dragstsjøen er hhv. kote 262,37 og kote 257,37. Alle høydene refererer seg til SKs høydesystem (NN 1954).

For å tilfredsstille krav i damsikkerhetsforskriften planlegger Statkraft Energi utbedringer av Dragstsjødammen. Samtidig skal nytt arrangement for minstevannføring etableres. Teknisk plan for Dragstsjødammen og miljøplan for tiltaket er tidligere godkjent av NVE, jamfør våre vedtak av henholdsvis 21. september 2016 og 7. oktober 2016.

Om søknaden

For å sikre nødvendig tilkomst til Dragstsjødammen under arbeidet med forsterking av dammen og nytt arrangement for minstevannføring, ønsker Statkraft å tappe ned Dragstsjøen i en periode. Statkraft Energi søker derfor om tillatelse til å senke vannstanden i Dragstsjøen ned mot kote 258,37 (LRV + 1 m) i perioden 1. august 2017 - 30. september 2017. For å oppnå denne vannstanden søker Statkraft Energi å starte nedtapping fra 1. juni 2017.

Tiltakshaver opplyser at så snart arbeidene på vannsiden av dammen er ferdig, vil fangdammen bli fjernet og det nye arrangementet for minstevannføring bli satt i drift.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og vi mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Selbu og Malvik kommuner fikk tilsendt søknaden 10. mai 2017, med frist for uttalelse satt til 23. mai 2017.

Selbu kommune skriver i sitt brev datert 18. mai 2017 følgende:

(...)

Lav minstevannføring har betydning for arter, naturtyper og økosystemer tilknyttet sjøen. Det er registrert viktig naturtype Storholmen (B) velutviklet fuktig granskog, og naturvernområde Hevillen i området.

Det er elvemusling i sideelven Drakstelva som har den eneste gjenlevende bestanden av den truede arten elvemusling i kommunen og i hele Neavassdragets nedbørfelt. Bestanden er gjennom tidligere kartlegging beskrevet som svært sårbar- og klassifisert til å ha høy verneverdi, og består i hovedsak av eldre individer og har lav registrert rekruttering. Det foreligger rapport ang. lokalitet og arten (Andersen Lars Erik, Reetablering av elvemusling-bestanden, i øvre del av Drakstelva i Selbu kommune, Sweco Norge).

Brukere av sjøen kan bli berørt da lav vannstand påvirker friluftsinnteressene, ved utøvelse av fiske o.l. Så vidt kommunen har kjennskap til så utøves det derimot lite fiske i områdene.

Det som derimot er positivt med tiltaket er at, tillatelse til fravik av manøvreringsreglement er relativt kortvarig og forbigående.

Malvik kommune gjør følgende vurdering i sitt høringssvar datert 23. mai 2017:

Naturmangfold

Heinfjorden og deler av Dragstsjøen ligger i Malvik kommune. I rapporten Forekomst av vannfugl i ferskvann i Malvik kommune (Bangjord & Bangjord 2016), vurderes Heinfjorden å ha relativt stor verdi for vannfugl. Både vurdert ut fra antall ulike arter og mengden innenfor hver av disse (jf. s 112). Betydelig tilhold av storlom samt hekkende sandlo trekkes fram i rapporten.

Dersom nedsenkningen av Dragstsjøen i hovedsak gjennomføres i juli, og ikke juni vil endring i vannstand trolig ha mindre innvirkning på hekkesesongen til vannfugl. I perioden 1. august til 30. september er det derimot ikke vurdert som problematisk med lavere vannstand, siden vannfugl på dette tidspunktet har fått fram unger, og dermed mer fleksible i forhold til endringer i vannstanden.

Søk i naturbase 23.05.2017 viser ikke treff på forvaltningsmessig viktige arter som blir negativt berørt av tiltaket. Hevillen naturreservat grener ned mot strandsonen til Heinfjorden/Dragstsjøen, men reguleringen vil uansett gi høyere vannstand enn gjeldende LRV i vannet, og dermed ikke påvirke strandsonen negativt. Det er ikke registrert naturtyper som berøres negativ av tiltaket.

Tiltaket vil kunne påvirke gytemulighetene for fisk, dersom redusert vannstand fører til at fisken ikke får tilgang til gytebekkene før etter at vannstanden igjen er hevet. Kommunen har ikke kunnskap til å vurdere om dette er en aktuell problemstilling i forhold til oppgitte reguleringshøyder.

Det er påvist elvemusling i bekken mellom Dragstsjøen og Litjdragstsjøen (Selbu). Dette er en ansvarsart for Norge og definert som truet på rødlisten. Arten er følsom for økt tilførsel av

næringsstoffer og partikler. Det vil derfor være svært viktig å sikre en minstevannføring som ikke gir algeoppblomstring og nedgroing, eller nedslamming av elvemuslingene som følge av tiltaket. Dette må følges opp spesielt i forbindelse med anleggsarbeidet.

Vannprøver før, under og etter anleggsarbeidet bør tas for å kontrollere om vannkvaliteten er tilfredsstillende og om avbøtende tiltak har ønsket effekt. Jordmassene som lagres ved riggområdet bør sikres med en jordvoll mot bekken eller en avskjæringsgrøft for å forhindre at de lagrede løsmassene bidrar til nedslamming av elvemuslingen i bekken.

Friluftsliv

I første del av tiltaksperioden vil friluftslivsinteressene kunne bli berørt, dersom redusert vannstand medfører begrensninger i bruk av båt og mulighetene for fiske og bading. Det er begrenset antall hytter i Malvik kommune som ligger nær Heinfjorden/Dragstsjøen.

Formålet med tiltaket vurderes som viktigere enn de ulempene som tiltaket medfører. Malvik kommune anser derfor ikke at tiltaket medfører vesentlige ulemper for allmenne interesser, såfremt avbøtende tiltak og hensyn blir gjennomført.

I e-post mottatt 24. mai 2017 viser Fylkesmannen i Sør-Trøndelag til sin høringsuttalelse av 28. august 2016, avgitt i forbindelse med NVEs behandling av miljøplan for rehabilitering av Dragstsjødammen:

(...)

Det er registrert storlom og smålom i Dragstsjøen. De er spesielt utsatt for regulering av vannstand fordi de legger reiret tett ned i vannkanten. Fylkesmannen anbefaler at det tas hensyn til hekkeperioden for storlom, smålom og andre vannfugler ved at man unngår tapping av dammen i perioden 15. mai – 15. juli. For øvrig anbefaler vi, dersom det er hensiktsmessig, at arbeidet gjennomføres i perioden dammen likevel er på LRV.

Planen viser gode tiltak for hvordan elvemuslingen i området skal bevares. Det vil også bli gjennomført kartlegginger av elvemusling og ørret på strekningen fra dammen i Store Dragstsjø og Litjdragstsjøen der minstevannføringsslipp på 100 l/s er pålagt. Fylkesmannen anbefaler at det også blir gjort kartlegging av elvemusling i de områdene som blir tørrlagt i anleggsfasen. Dersom det er elvemuslinger her bør de flyttes slik at de ikke blir berørt av tiltaket. Eventuelt kan de flyttes tilbake etter at tiltaket er gjennomført.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Ettersom tiltaket gjelder forsterkning av dammen for å tilfredsstille krav i damsikkerhetsforskriften, faller det etter vårt syn inn under dette formålet.

Det er registrert viktige naturtyper ved Heinfjorden (del av Dragstsjøen), som Hevillen øst med kalkgranskog og Storholmen med gammel granskog. Begge naturtypene inngår i Hevillen naturreservat. Malvik kommune anser at senkning av vannstanden ikke vil påvirke strandsonen negativt, ettersom vannstanden ikke vil gå under gjeldende LRV. Kommunen skriver videre at det ikke er registrert naturtyper som vil bli negativt berørt av tiltaket. NVE støtter Malvik kommunes vurdering.

Elvemusling er vurdert som *sårbar* (VU) på Norsk rødliste for arter 2015 (Rødlista). Det er estimert at Norge har mer en halvparten av den europeiske bestanden av elvemusling, noe som gjør elvemusling til en ansvarsart for Norge.

Bestanden av elvemusling i Dragstelva er den eneste gjenlevende i Neavassdragets nedbørfelt og består i hovedsak av eldre individer og har lav registrert rekruttering. Følgelig er det viktig at det iverksettes tiltak som i størst mulig grad reduserer negative virkninger for elvemusling under anleggsarbeidet. I NVEs vedtak av 7. oktober 2016 om godkjenning av miljøplan for rehabilitering av Dragstsjødammen er det gitt vilkår om elvemusling. Vilkåret går ut på at det må gjennomføres kartlegging av elvemusling i området som tørregges mellom dammen og fangdammene, og ved funn av elvemusling må disse flyttes til egnet habitat til arbeidene er gjennomført. NVE utdyper i vedtaket av 7. oktober 2016 at eventuell flytting av individer må gjøres i samråd med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. NVE forutsetter at dette vilkåret overholdes.

I søknaden av 5. mai 2017 opplyser Statkraft Energi at det skal slippes minstevann forbi dammen i anleggsperioden og at anleggsarbeid som medfører tilslamming nedstrøms dammen skal unngås. NVE mener dette er nødvendige, avbøtende tiltak for å redusere risikoen for negative virkninger på elvemusling, og stiller vilkår om at disse tiltakene gjennomføres i dette vedtaket.

NVE registrerer at lav vannstand i Dragstsjøen kan påvirke friluftsliv og fiske, men at det trolig foregår lite fiske i områdene. Malvik kommune anfører at lav vannstand kan påvirke gytemuligheten dersom fisk ikke får tilgang til gytebekkene. Kommunen påpeker at den ikke har kunnskap til å vurdere om dette er en aktuell problemstilling i forhold til oppgitte reguleringshøyder. Ingen av de andre høringspartene har trukket frem dette som en mulig negativ virkning av tiltaket. NVE vurderer at senkning av vannstanden ned til kote 258,37 vil ha begrenset effekt for gytemuligheten til fisk.

I sin uttalelse til NVEs høring av miljøplanen for rehabilitering av Dragstsjødammen opplyser Fylkesmannen i Sør-Trøndelag at det er registrert storlom og smålom i Dragstsjøen, og at de er spesielt utsatt for regulering av vannstand fordi de legger reiret tett ned i vannkanten. I vedtaket av 7. oktober 2016 om godkjenning av miljøplan stiller derfor NVE som vilkår at vannstanden skal holdes stabil i perioden 15. mai - 15. juli.

Gjennomføring av tiltaket i den omsøkte tidsperioden vil nødvendigvis innebære at vannstanden ikke kan holdes stabil i perioden 15. mai - 15. juli. Statkraft Energi opplyser i e-post mottatt 26. mai at vannstanden i Dragstsjøen 26. mai kl. 09.00 er kote 261,58, og at vannstanden forventes å stige ytterligere 10 cm fram til 1. juni. Senkning av vannstanden fra 1. juni vil kunne få negative virkninger for hekkende vannfugler, ved at reir som på det tidspunktet er lagt ved vannkanten kan bli tørrlagt. Både storlom og smålom er vurdert som *livskraftig* LC, og er ikke oppført på Rødlista. Det har ikke kommet fram opplysninger om at noen andre vannfuglarter som hekker ved Dragstsjøen står på Rødlista. Selv om det foreligger en reell risiko for at senkning av vannstanden fra 1. juni vil kunne tørlegge reir til hekkende vannfugler, er det NVEs vurdering at nytten ved det omsøkte tiltaket er større enn de mulige negative virkningene for vannfugl.

For øvrig viser NVE til at Fylkesmannen Sør-Trøndelag i etterkant kan pålegge Statkraft Energi å gjennomføre kompenserende tiltak knyttet til blant annet friluftsliv og plante- og dyrelivet, jmf. vilkårspost 8 i revidert vilkårssett fastsatt ved kgl. res. 7. mars 2014 og rettet 5. januar 2015.

NVE mener ovennevnte vurderinger er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE vil i den forbindelse påpeke at anleggsarbeidet er midlertidig og anses som et nødvendig tiltak for å sikre Dragstsjødammen og framtidig, forsvarlig drift av reguleringsanlegget. NVE vil understreke at tiltaket vil også bidra til å sikre pålitelig slipp av minstevann i Dragstelva.

Konklusjon

NVE gir Statkraft Energi tillatelse i medhold av vannressursloven § 8 til å senke vannstanden i Dragstsjøen ned mot kote 258,37 i perioden 1. juni 2017 - 30. september 2017.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannstandsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i Dragstsjøen i tidsrommet for avvik.
- Perioden med vannstand under HRV - 0,5 m må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til manøvreringsreglementets vannstandskrav skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Krav nedfelt i manøvreringsreglementet til slipp av minstevann i Dragstelva skal etterleves under hele perioden for fravik.
- Anleggsarbeidet skal utføres på en måte som sikrer minst mulig tilslamming nedstrøms Dragstsjødammen.
- Informasjon om tiltaket skal så langt det er praktisk mulig, kunngjøres lokalt før senkningen starter.
- Midlertidige opplysningsskilt med informasjon om tiltaket skal settes opp på relevante steder ved Dragstsjøen.

Av hensyn til hekkende vannfugler oppfordrer NVE Statkraft Energi til å fortløpende vurdere hvor langt ned mot kote 258,37 vannstanden må senkes for å kunne gjennomføre anleggsarbeidene på en sikker og forsvarlig måte.

Ved at det gis tillatelse til å senke vannstanden i Dragstsjøen ned mot kote 258,37 fra 1. juni 2017 til 30. september 2017, følger det at også vilkåret i NVEs vedtak av 7. oktober 2016 om stabil vannstand i perioden 15. mai – 15. juli midlertidig kan fravikes. Øvrige vilkår i vedtak om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap av 7. oktober 2016, og i vilkårssett fastsatt ved kgl. res. 7. mars 2014 og rettet 5. januar 2015, skal etterleves.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jmf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Malvik kommune
Selbu kommune
Statkraft AS v/Kåre Hønsi